

אם מיני מרקחת וכדו' משום דאין מערבין שמחה בשמחה^{כא}.

ההפסד

פרק ה

קביעת תאריך הנישואין

אוצר החכמה
מסכת נדרים

לזרז את מועד החתונה

א. כשרוצים לקבוע יום הנישואין צריכים לקחת בחשבון דאין להתעכב זמן רב בין האירוסין לחתונה, כדי שלא יבואו ח"ו לידי מכשול של נגיעה והסתכלות אסורה, וישתדלו לקיים החתונה עד ג' חודשים בלבד בין האירוסין לחתונה^א.

לילה

ב. מנהג ירושלים בשנים שעברו היה לערוך את החופה והקידושין ביום לפני השקיעה^ב, אך נהגו כיום לערוך את החופה והקידושין גם בלילה, והנח

ההפסד

א. במקום אחר הזכרנו את חומר ענין זה של ריבוי הפגישות, דגדולי הדור עמדו על כך שיש לזרז את מועד החתונה, והגר"ע יוסף שליט"א העלה שלא יעבור תשעים יום מיום התנאים, והציע כמה פעמים, שלאחר שהצדדים הגיעו ביניהם להסכם על הסך שהם יכולים לעזור לחתן ולכלה, יוסיפו עוד סך מסויים בתנאי שהחתונה תתקיים תוך חודש חודשיים מהאירוסין, והחתן והכלה לא יפגשו הרבה, כמבואר בספר שובע שמחות (פ"א הל"ג).

ב. עי' בבאר היטב (אהע"ז סימן כ"ו סק"ד) מה שכתב מהמהר"ם (ח"ב) דקדושין שנעשו בלילה ספק אם הם קדושין. ועי' בנה"ג (סי' כ"ו הגה"ט אות ז') הביא דמנהג ירושלים שלא לקדש בלילה בשום אופן, וכ"כ בספר נהר מצרים (הל' קדושין). ובפ"ת (סק"ז) הביא את מקור דברי הרא"ם שדן לענין גט שאם ניתן בלילה פסול.

פסיקתא, וכתב המשנה ברורה (סקכ"א) וז"ל "פסיקתא הוא כמו כתיבת "תנאים" בזמנינו עכ"ל, וראה בערוך השולחן (סעי' יד) שכתב לבאר דהתירו לכתוב שטר של קישורי תנאים במועד משום שמא יקדמנו אחר.

כא. לענין עריכת סעודה בשעת התנאים כתב המשנה ברורה (סי' תקמ"ו סק"ב) שהט"ז אוסר לעשות סעודה כמו לענין אירוסין משום דאין מערבין שמחה בשמחה, אבל שאר האחרונים מקילין בזה דלא חשיב שמחה כאירוסין, ולכך מכריע המשנ"ב דאם אינו עושה סעודה גמורה כי אם מיני מרקחת וכדו' בודאי אין להחמיר, ובשהע"צ (סק"ה) הוסיף דאפילו בסעודה גמורה האיסור הוא דוקא כשעושה בשעת התנאים, אבל כשעשו התנאים קודם והסעודה לאחר זמן בזה אין להחמיר כלל.

להם לישראל במנהגם¹ ויש נוהגים לערוך החופה לעת מנחה שהוא עת רצון².

קידושין בערב שבת

ג. נחלקו הפוסקים האם ראוי לערוך נישואין בערב שבת, י"א דאין לעשות כך גזירה שמא יבאו לידי חילול שבת בתיקון הסעודה³ ויש מתירין⁴, וכן פשט המנהג לישא נשים בערב שבת. ומ"מ ראוי להמנע מכך מחמת חששות של חילול שבת⁵. ולענין הסעודה בערב שבת מעיקר הדין מותר, ולכתחילה מצוה

¹1234567

וויל בתשובה. וכן הוא מנהג העולם וכ"כ בערוך השולחן (סי' כ"ו סעי' יד'), ובבא"ח (פ' שופטים סי' ב) שבעירו בגוד עושים החופה ושבע ברכות אחר ערבית בשקיעת החמה, או אחר שקיעתה, או עד חשיכה ממש, וכ"כ בשובע שמחות (פרק ג' סעי' יז).

ד. כ"כ בספר יפה ללב (ח"ד אהע"ז סי' סד סק"ח) והביא סמך לזה שאליעזר פגש את רבקה לעת ערב, ואף יצחק ראה את רבקה בעת צאתו לשוח בשדה לעת ערב.

²1234567

ה. שו"ע אהע"ז סי' ס"ד סעי' ג'.

³1234567

ו. שו"ע הנ"ל בדעה שני'. ובספר נישואין כהלכתם (פ"ה ס"ה) הביא בשם אפרקסתא דעניא (סי' קעב) שהביא מילקוט ראובן פי' ויצא בשם כנפ"י וכוונת האר"ז⁶, שנשואי יעקב אבינו עם לאה היו בע"ש ונמשכה הסעודה בליל שבת, וכתב שמכאן יש סמך גדול למנהג הצדיקים שעושים החופה בע"ש, וכ"ד הר"ן בכתובות ה', שלפי המסקנא בגמ' שמותר לבעול הבתולה בשבת, משמע שגם לשחוט בן עוף לא חיישינן וסיים שכן המנהג לעשות סעודת נישואין בליל שבת ומוצ"ש וכ"כ הטור סי' ס"ד בשם הרא"ש שעל זה סמכו העולם לישא ביום שישי, ועיין ביבי"א ח"ה סימן ט.

ז. משנ"ב סי' של"ט סקי"ט.

ומגמגם אני על הקדושין משום דכתיב ויצאה והיתה, וכ"כ בסדר הגט של מהר"י מינץ (סי' נז) וז"ל "אשה שקבלה גט בלילה אינה מגורשת וספק אם הדין כן בקדושין ע"כ. ולפ"ז לדעת הפוסקים (סי' קכג) המכשירים גט בלילה פשיטא דקדושין בלילה אין שום ספק כלל. ולפ"ז תמוהים דברי הבאר היטב דכאן העתיק בסתם דברי הרא"ם וגם דברי הכה"ג שביטל המנהג לקדש בלילה, ולקמן (בסי' קכג) העתיק דברי הפוסקים דמותר ליתן גט בלילה וצ"ע.

ג. כן מוכח מדברי הרדב"ז (סי' פד) הו"ד בבאה"ט (סי' קכג) שכתב להוכיח מדברי התוס' בסנהדרין שכתבו דאלת"ה האין אדם נותן שלום לחבירו בלילה והאין אשה מתקדשת בלילה, דמוכח שאפשר לגרש בלילה, וכ"כ מרן הב"י שבשעת הדחק אפשר לערוך הגרושין בלילה, וא"כ לענין קדושין פשוט שאפשר לקדש בלילה. וכן בפתחי תשובה שם (סק"ז) האריך טובא בנידון זה אם אשה מתקדשת בלילה, והעלה מכמה פוסקים דאין שום פקפוק בקדושין בלילה, וכן בים של שלמה (פ"א דכתובות דין ב') כתב דאפילו לכתחילה שרי לקדש בלילה ודלא כהאור זרוע וכו', והרמב"ם (בפ"י דאישות הל' י"ד) וכן בסמ"ג (עשין מ"ח) כתבו להדיא דמארסין כל ימות החול ביו ביום וביו בלילה, וכזו הורה מהר"י